

Blažej Baláž, Igor Benca, Erik Binder, Miloš Boďa, Marek Brincko, Lenka Cisárová, Andrea Čepiššáková, Jiří Černický (CZ), Andrej Dúbravský, Vlado Eliáš, Bohdan Hostiňák, Kristóf Lázár (HU), Milan Mikuláščík (CZ) & Jan Nálevka (CZ), Juliana Mrvová, Monika Pascoe Mikyšková, Emil Sedlák, Jozef Suchoža, Kristýna Španihelová (CZ), Paulina Tarara (PL), Ján Triaška (SK/RS), Peter Valiska-Timečko, Miro Trubač, Edita Vološčuková

Výstava prezentuje diela 24 autorov z 5-tich krajín (CZ, HU, PL, RS, SK), reflektujúce ambivalentný vzťah človeka a hmyzu v rámci psychologických, mytologických a environmentálnych asociácií. Projekt, uvedený v rámci dramaturgického cyklu výstav *Téma*, je podporený z verejných zdrojov Fondu na podporu umenia.

Medzinárodný výstavný projekt nadväzuje na predchádzajúce dva ročníky s animálnou tematikou *Human Animal I. / Najbližší príbuzní: Opica – Pes – Mačka*, 2021 a *Human Animal II. / Vlk sýty, ovca celá, prasa vysmiate*, 2022. Názov výstavy *Zmiz hmyz!* odkazuje na náš ambivalentný, prevažne negatívny postoj k hmyzu a zároveň upozorňuje na dôsledky takéhoto postoja – strácanie sa (miznutie) hmyzu z prírodného prostredia. Hmyz nás odjakživa fascinuje a odpudzuje, je symbolom smrti a rozkladu, ale aj znovuzrodenia.

Hmyz je najrozmanitejšou skupinou živočíchov. Do dnešných dní bolo opísaných cez milión rôznych druhov, čo predstavuje viac ako polovicu všetkých žijúcich organizmov. Pre väčšinu hmyzu je typická metamorfoza – zásadná premena telesnej schránky, prechádzajúc vývojom z jedného štádia do druhého. V známej poviedke Franza Kafku *Premena* (Die Verwandlung), 1915 sa hlavná postava Gregor zmení počas noci na obrovského chrobáka. Situácia naznačuje symptóm menejcennosti a odcudzenia tak vlastnej rodine ako aj svetu. Odpudivosť tela, ktoré lezie po špinavých stenách malej izby, sa stáva symbolom (psychologického) rozkladu. Hmyz sa často spája s hnilobou a smrťou. V barokovej maľbe sa často zobrazovali muchy ako odkaz na „memento mori“. Opakom sú motýle, ktoré sú symbolom znovuzrodenia a duše. V taoistických podobostenstvách sa dočítame o sne filozofa, ktorý sa cíti byť motýľom. Keď sa prebúdz, rozmyšľa – je to on, kto sa cíti byť motýľom, alebo naopak, motýľ, ktorý sníva že je človekom?

Selektované diela v diferentných médiách, od maľby cez objekt a inštaláciu po video, vytvárajú zaujímavý dialóg interpretácií a asociácií napojených na hmyz. Výstava predstavuje širokú škálu týchto milovaných aj nenávidených živočíchov nielen ako vizuálnu reprezentáciu, ale pracuje aj s reálnymi schránkami ich krehkých tiel.

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.,
kurátorka výstavy

téma theme

The exhibition presents works by 24 artists from 5 countries (CZ, HU, PL, RS, SK) which reflect upon the ambivalent relationship between mankind and insects within a framework of psychological, mythological and environmental associations. The project, which is part of the *Theme* cycle of exhibitions, is supported by public funding from the Slovak Arts Council.

The international exhibition project builds upon the animal-themed shows of the preceding two years, *Human Animal I. / Next of Kin: Ape – Dog – Cat* (2021) and *Human Animal II. / The Wolves Are Full, the Sheep Are Safe, the Pigs Are Laughing* (2022). The title of the exhibition, *Buzz Off, Bug!* draws attention to our ambivalent, overwhelmingly negative attitude to insects but also warns us of the consequences of such an approach – the loss (or even disappearance) of insects from the natural environment. Insects both fascinate and repel us; they are a symbol of death and decomposition, but also of rebirth.

Insects are the most diverse group of creatures on our planet. To date, more than a million different species have been identified, representing more than half of all living organisms. Metamorphosis is a typical phenomenon in the majority of insect species – a fundamental transformation of the body structure, a developmental transition from one stage to another. In Franz Kafka's famous 1915 short story *The Metamorphosis* (Die Verwandlung), the main character Gregor is transformed overnight into an enormous beetle. His situation suggests his sense of his own inferiority and alienation from his family and the wider world. The repulsive image of his body climbing across the filthy walls of his small room becomes a symbol of his (psychological) decomposition. Insects are often associated with death and decay; Baroque paintings often feature depictions of flies as a reference to the concept of „memento mori“. This is in sharp contrast to the idea of the butterfly, often seen as a symbol of rebirth and the soul. Taoist parables tell us the story of the philosopher who dreamt that he was a butterfly. When he awoke from the dream, he asked himself whether he was a man who was dreaming of being a butterfly or whether he was really a butterfly who was dreaming of being a man...

The selection of works in various media ranging from paintings and sculptures to video installations forms a fascinating dialogue of interpretations and associations relating to insects. The exhibition presents a broad overview of these creatures with whom we have a love-hate relationship, examining not only their visual representation but also playing with the idea of the fragility of their bodies within their outer shells.

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.,
exhibition curator

Kurátorka / Curator: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD. – GUS
Produkčná spolupráca / Production cooperation: Mgr. Lenka Králová – GUS
Grafika / Graphic design: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS
Preklady / Translations: Bc. Gavin Cowper
Produkcia / Production: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja / Gallery of Spiš Artists – a cultural facility of the Košice Self-governing Region

